

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали

V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Суми, Україна, 27 листопада 2014 року)

Суми
Сумський державний університет
2014

господарства природні й кліматичні умови [4]. Отже, для економіки Сумщини АПК – надзвичайно важлива галузь, що значною мірою визначає її соціально-економічний стан та напрями розвитку.

1. Агропромисловий комплекс України: сучасний стан та перспективи розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=20207>

2. Бащенко Л. М. Особливості економіки АПК Сумської області [Електронний ресурс] / Л. М. Бащенко // Інноваційна економіка. – 2013. – № 6 [44]. – С. 132-138.

3. Офіційна сторінка Сумської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sm.gov.ua/data/docs/orders/2011/364.doc>

4. Сельское хозяйство Сумской области. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://www.ua.all.biz/regions/?fuseaction=adm_oda.showSection&sc_id=6&rgn_id=18

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОМПАНІЇ: ПРОТИРІЧЧЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ

Дутченко О. М., к.е.н., доц.

*ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України», України*

Мішеніна Н. В., к.е.н., доц.

Ярова І. Є., к.е.н., доц.

Сумський державний університет, України

Сучасна глобалізація економіки характеризується посиленням ролі і значимості транснаціональних корпорацій (ТНК). Система глобальних корпоративних відносин характеризується наявністю суперечливих стратегій та напрямів інноваційного розвитку. В основі цих відносин лежить жорстка конкурентна боротьба. ТНК мають величезний виробничий та інноваційний потенціал, інтенсивно спрямовують свої інвестиції у високотехнологічні галузі, а також науково-технічні та інформаційні розробки. Активна інноваційна політика ТНК забезпечує їм більшу їх конкурентоспроможність на світових ринках. «Ціна» конкурентоспроможності ТНК на інноваційній основі може бути охарактеризована системою еколого-економічних та соціально-екологічних протиріч, а також системою глобальних викликів. Діяльність міжнародних корпорацій доцільно також характеризувати із позиції форми та змісту інноваційного розвитку.

У цьому контексті значний науковий інтерес викликає дослідження тенденції і напрямів впливу інноваційного розвитку ТНК на довкілля та соціальну сферу, якість життя і здоров'я

населення. Процес інноваційної транснаціоналізації все активно захоплює цілий ряд країн СНД, зокрема і Україну. Зроблено висновок, що формування механізмів регулювання та попередження негативних еколого-економічних та соціально-екологічних наслідків, потребує більш системного погляду на суперечливий характер впливу діяльності ТНК на екологічні та соціальні аспекти економічного зростання приймаючих країн.

Суперечливий характер впливу інноваційної діяльності ТНК має такі характерні позиції:

1. Транснаціоналізація економіки все більше визначає глобальний характер соціальних та екологічних проблем, а саме посилює їх транскордонний трансферт, який часто супроводжується суперечливим впливом інновацій на довкілля приймаючих країн.

2. Інноваційна діяльність ТНК зменшує розмір природного капіталу приймаючих країн, який певним чином компенсується збільшенням застосування штучно створених засобів виробництва. Так, прямі іноземні інвестиції у видобуток та обробку промисловості суттєво порушують природний ландшафт. Таким чином, природна рента поступово заміщається екологічною антирентою.

3. Створення нових робочих місць внаслідок інноваційно-інвестиційної діяльності ТНК здійснюється на фоні дискримінаційної системи оплати праці.

4. Розвиток інтелектуальної економіки, економіки знань, інформаційної економіки в розвинених країнах в певний мірі сприяє процесам збільшення обсягів розміщення брудних підприємств ТНК в країнах, що розвиваються. Імпорт нових технологій може викликати загострення екологічних проблем (наприклад, використання сланцевого газу).

5. Використання ТНК переваг від різниці між національними умовами та умовами країни-реципієнта в забезпеченості природними ресурсами та їх вартості, ставках заробітної плати, оподаткуванні не відповідає принципам гуманної та соціально орієнтованої ринкової економіки.